

Academic Article

DOI: 10.14456/jpv.2023.42

การใช้วจีจริยาในสมบัติของผู้ดี

Decent Manner of Speaking in Thai Decorum (Sombut Phudee)

จิรวัดน์ นิติบรมัตถธาดา¹ รวิช ตาแก้ว² และ กิรติ บุญเจือ^{3*}Jirawat Nitiboramattada¹ Ravich Takaew² and Kirti Bunchua^{3*}

ARTICLE INFO

Name of Author:

1. จิรวัดน์ นิติบรมัตถธาดา

สาขาปรัชญาและจริยศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา**Jirawat Nitiboramattada**Program of Philosophy and Ethics,
Graduate School, Suan Sunandha
Rajabhat University, Thailand.Email: swimmer656@gmail.com

2. รวิช ตาแก้ว

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Ravich TakaewGraduate School, Suan Sunandha
Rajabhat University, Thailand.Email: Ravich.tak@su.ac.th

Corresponding Author*:

3. กิรติ บุญเจือ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

Kirti BunchuaGraduate School, Suan Sunandha Rajabhat
University, Thailand.Email: Kirti.bun@su.ac.th

คำสำคัญ:

ผู้ดี; วจีจริยา; มโนจริยา

Keywords:

Noble; Speaking; Mind

Article history:

Received: 09/10/2023

Revised: 30/11/2023

Accepted: 25/12/2023

Available online: 31/12/2023

How to cite:

Nitiboramattada, J., Takaew, R. & Buncha, K, (2023). Decent Manner of Speaking in Thai Decorum (Sombut Phudee). *Journal of Philosophical Vision* 28 (2), 260-268.

ABSTRACT

This article involves to Philosophy and Ethics. The title is Thai Decorum (Sombut Phudee) in Moderate Postmodern Paradigm: An Analytic, Appreciative and Applicative Approach. This paper aims at analyzing good manner of speech, especially certain words used by the noble but seem impolite, such as "Hma (dog)," "Ku (I)," "Mung (you)." People who use these words are accused of being impolite because they are vulgar words. Good persons should use other polite words, such as "Sunakh (dog)," "Kraphm (I)," "Khun (you)," instead. However, using the words "Hma (dog)," "Ku (I)," "Mung (you)" or the words "Sunakh (dog)," "Kraphm (I)," "Khun (you)," will be considered, according to Thai Decorum, to be polite or not depends on the context of conversation. Also, it depends on the intention of the speaker, not the words themselves. If the speaker intends to depreciate human dignity of the other, any kinds of word can be impolite according to Thai Decorum. Therefore, intentions are more important than meanings attached to the words themselves. To speak politely requires good will for the speaker, rather than civilized words.

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้เกี่ยวข้องกับปรัชญาและจริยศาสตร์ เรื่องสมบัติผู้ดีประกอบการดำเนินชีวิตตามกระบวนการทรรศน์ปรัชญาหลังนวยุคสายกลาง: การศึกษาเชิงวิเคราะห์ วิจัย และวิธาน ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะกล่าวถึงเรื่องการใช้จริยาหรือการใช้คำบางคำของผู้ที่มีคุณสมบัติของผู้ดีเช่นคำว่า “หมา” “กู” “มึง” อันเป็นคำที่คนหลายคนมีทรรศนะว่าเป็นคำที่ไม่สุภาพหรือเป็นคำหยาบคาย โดยหลีกเลี่ยงที่จะไม่ใช้คำว่า “หมา” “กู” “มึง” และใช้คำว่า “สุนัข” แทนคำว่า “หมา” หรือใช้คำว่า “คุณ” แทนคำว่า “มึง” หรือใช้คำว่า “กระผม” แทนคำว่า “กู” เป็นต้น การจะใช้คำว่า “หมา” “กู” “มึง” หรือคำว่า “สุนัข” “คุณ” “กระผม” ในการสนทนาแต่ละครั้งจะเป็นการถูกต้องตามหลักการที่เขียนไว้ในหนังสือสมบัติของผู้ดีหรือไม่อยู่ที่การพูดในครั้งนั้น ๆ ว่าการใช้คำว่า “หมา” “กู” “มึง” หรือคำว่า “สุนัข” “คุณ” “กระผม” ใช้ในบริบทใด และผู้ที่พูดมีความคิดที่อยู่ในใจประสงค์จะให้คำว่า “หมา” “กู” “มึง” หรือคำว่า “สุนัข” “คุณ” “กระผม” เป็นการลดทอนศักดิ์ศรีในคุณค่าของความเป็นมนุษย์ของผู้ที่ฟังหรือผู้ที่ถูกพูดถึงหรือไม่ ซึ่งถ้าการพูดด้วยคำทั้งสองนี้เป็นการลดทอนศักดิ์ศรีคุณค่าของความเป็นคนของผู้ที่ฟัง หรือผู้ที่ถูกพูดถึง ผู้ที่พูดก็ไม่มีคุณสมบัติของความเป็นผู้ดีหรือไม่ใช่ผู้ดี

1. บทนำ

แนวความคิดของวิทเกินชทายน์ (Ludwig Wittgenstein) ในเรื่องทฤษฎีเกมภาษา (Language Game) เป็นการกล่าวถึงเรื่องแบบของภาษาว่ามีลักษณะอยู่ 2 ภาษาคือ ภาษาแรกเป็นภาษาอุดมคติอันเป็นภาษาที่สื่อความหมายได้ตรงกับความต้องการของผู้สื่อ แต่ภาษาอุดมคติก็ไม่ใช่ภาษาที่มนุษย์จะใช้สื่อสารกันแบบที่เป็นธรรมชาติหรือแบบปกติที่ใช้ในชีวิตประจำวัน เป็นภาษาที่สื่อได้เพียงแต่ความเข้าใจ ไม่สามารถแสดงความเป็นจริงในรายละเอียดถึงขั้นประสบการณ์เฉพาะตัว เป็นภาษาที่เป็นภาพของความเป็นจริง (Picture of Reality) ที่ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์หรืออยู่ ณ สถานที่นั้นเท่านั้นที่จะเห็นตรงกัน เป็นภาษาที่สื่อเพียงความรู้ที่ต้องการความชัดเจนตายตัวตามรูปแบบตรรกะจึงเป็นการยากที่จะทำการเข้าใจความหมาย เพราะมีความสลับซับซ้อน ผู้ที่ไม่ได้เรียนก็ไม่สามารถจะรู้ภาษานี้ได้ เพราะภาษาอุดมคติให้ความหมายที่ครบถ้วน และเป็นภาษาที่นักปรัชญาโลกาภิวัตน์ต้องการ ส่วนภาษาที่สองคือภาษาสามัญเป็นภาษาที่ทุกคนรู้และเคยชินอันเนื่องมาจากใช้กันมาตั้งแต่ยังเป็นเด็กเป็นภาษาที่จะสามารถสื่อความหมายที่ประกอบไปด้วยความรู้สึกนึกคิดรวมถึงคุณค่าอย่างครบถ้วนเป็นภาษาที่ให้ความหมายตามเกมภาษา (Language Game) ที่ใช้ในแต่ละรูปแบบของชีวิต (Form of life) ซึ่งทั้งสองภาษาที่กล่าวมาไม่สามารถที่จะสื่อได้ทั้งความเข้าใจในภาพของความเป็นจริง และความรู้สึก รวมถึงคุณค่าของรูปแบบของชีวิตในภาษาแบบใดแบบหนึ่งได้อย่างสมบูรณ์ (กิริติ บุญเจือ, 2546: 248 – 249.)

2. ภาษา ความหมาย และการใช้

จากแนวคิดในเรื่องทฤษฎีเกมภาษาของวิทเกินชทายน์การใช้คำบางคำเช่นคำว่า “หมา” ทำให้คนในสังคมไทยบางกลุ่มเกิดทรรศนะว่าคำว่า “หมา” เป็นคำที่ไม่สุภาพหรือเป็นคำที่หยาบคายจึงได้มีการเปลี่ยนจากคำว่า “หมา” มาใช้คำว่า “สุนัข” แทนและได้ถูกนำไปสอนในหลาย ๆ ที่โดยเฉพาะในโรงเรียนที่มีการสร้างให้มีความเชื่อว่าคำว่า “หมา” เป็นคำที่สุภาพหรือเป็นคำหยาบคายให้กับเด็กหรือเยาวชน ซึ่งถ้าวิเคราะห์คำว่า “หมา” ตามทฤษฎีแบบ (Theory of Form) ของเพลโตการใช้คำ ๆ ว่า “หมา” ที่เป็นการ เรียกแทนลักษณะกลางหรือลักษณะร่วมของสิ่ง ๆ หนึ่งหรือหลายสิ่งที่มีอยู่ร่วมกันแม้จะแตกต่างกันในเรื่องของหลาย ๆ ด้าน แต่ก็อยู่ในแบบเดียวกันหรือจำลองมาจากแบบอันเดียวกัน (วิทย์ วิศทเวทย์. 2564, น. 14) เช่น สิ่ง ๆ หนึ่งที่มีหัว 1 หัว มีขา 4 ขา มีหาง 1 หาง และสามารถเห่ามีเสียงดัง โห้ง โห้ง หรือหอนได้ ในภาษาบาลีจะเรียกสิ่งนี้ว่า “สุนัข” ซึ่งตรงกับรูปสันสกฤตว่า สุนก (Śunaka) (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2546.) ภาษาจีนเรียกสิ่งนี้ว่า โกว (狗) ในภาษาอังกฤษเรียกสิ่ง ๆ นี้ว่า dog อันเป็นคำที่ใช้เรียกลักษณะร่วมกันของ สิ่ง ๆ หนึ่งซึ่งคนไทยเรียกสิ่ง ๆ นี้ว่า “หมา” ซึ่งผู้สอนหลายคนไม่ได้สอนให้ผู้ใช้ตระหนักหรือวิเคราะห์การใช้คำนี้ตามบริบทว่าการใช้คำว่า “หมา” เป็นการเรียกแทนลักษณะกลางหรือลักษณะร่วมของสิ่ง ๆ หนึ่งหรือหลายสิ่งที่มีอยู่ร่วมกัน และคำว่า “หมา” จะเป็นการพูดที่ไม่สุภาพหรือเป็นคำหยาบคายหรือไม่ด้วยเพราะเหตุผลใด โดยให้อยู่ ๆ ก็เปลี่ยนจากคำว่า “หมา” ไปใช้คำว่า “สุนัข” โดยอ้างจากความคิดแค่บุคคลบางคนหรือคนบางกลุ่มว่าเป็นคำที่ไม่สุภาพ หรือคำหยาบคายใคร่ตามที่ใช้หรือพูดว่า “หมา” เรียกสัตว์ชนิดหนึ่งจะทำให้ผู้ที่ใช้คำ ๆ เป็นผู้ที่พูดจาไม่สุภาพหรือพูดจาหยาบคายอันเป็นที่มาของการไม่มีคุณสมบัติของความเป็น “ผู้ดี”

จากที่กล่าวมาจึงทำให้มีคนบางกลุ่มจึงมีความเชื่อว่าคำว่า “หมา” เป็นคำที่ไม่สุภาพ แต่ในการใช้คำว่า “หมา” หรือ “ไอ้หมา” ในคนไทยบางกลุ่มจะรู้ว่าเป็นเรื่องของการใช้ภาษาถิ่นของคนสุพรรณที่ใช้เรียกลูกหรือหลานของตนเองด้วยความเอ็นดูว่า “ไอ้หมา” ซึ่งคำว่า “ไอ้หมา” ของคนสุพรรณมีความเชื่อเกี่ยวกับประเพณีของการการตั้งชื่อที่มีมาตั้งแต่แต่โบราณ 2 อย่างคือ 1.ชื่อเด็กที่เกิดใหม่ที่แม่ “ยังอยู่ไฟ” คือประมาณหนึ่งเดือน และ 2. ชื่อเด็กที่ตั้งขึ้นหลังที่แม่ออกจากอยู่ไฟแล้ว ในกรณีเด็กเกิดใหม่นั้น คนโบราณเชื่อกันว่าอาจเป็น “วิญญาณ -บรรพบุรุษ หรือ “เทวดา” มาเกิด (ซึ่งเป็นอุบายของคนโบราณ คือ ให้เอาใจใส่ให้ดีที่สุด) หากเด็กมาเกิดแล้วหน้าตาดี “ผีเห็นแล้วจะชอบ” จะเอากลับไปเนื่องจากการ “คลอดลูก” สมัยนั้น มีอัตราการเสี่ยงสูงมากที่จะ “ตายทั้งกลม” หรือไม่สมบูรณ์เพราะใช้ “หมอด้าย” ที่ไม่มีการฆ่าตัดและความก้าวหน้าทางการแพทย์รวมทั้งอนามัยในการทำคลอดไม่ทันสมัยเหมือนในปัจจุบัน จึงมีคำว่า “ลูกผีลูกคน” อันมีความหมาย คือ หวังเป็นที่แน่นอนยังไม่ได้ดังเช่นคำว่า สามวันลูกผี (รอดไม่รอด) สี่วันลูกคน (รอด) เช่น เด็กที่เกิดใหม่จะรอดหรือไม่ “ยังเป็นลูกผีลูกคนอยู่” ในเดือนแรก ๆ ยังเป็นลูกผีลูกคนอยู่จึงกลัวว่าผีจะเอาไป คือ ตายนั่นเองคนโบราณจึงมีข้อห้ามว่าห้ามชมลูกว่าน่ารัก น่าเอ็นดูเพราะกลัวว่าผีจะเอาคืนไป หรือเอาไปเลี้ยง โดยใช้วิธีการแก้ด้วยการให้บอกว่า “เด็กทารก น่าเกลียดน่าซัง” เพื่อที่ผีจะได้ไม่สนใจจึงทำให้ในการตั้งชื่อวัยทารกต้องตั้งชื่อให้ฟังแล้วไม่ไพเราะ ไม่สวยงาม อับลักษณ์ น่าเกลียด เช่น หมู หมา กา ไก่ ดำ แดง เขียว เหลือง ทั้งนี้ก็เพื่อที่จะไม่ให้เป็นที่

น่าสนใจต่อผี ซึ่งเป็นวัฒนธรรมการตั้งชื่อเพราะกลัวผีเอาเด็กคืนเหมือนกันทุกภาคของประเทศไทย เช่นภาคใต้เรียกว่า “ชื่อน้ำนม”

หลังจากที่แม่ออกไฟแล้วประมาณหนึ่งเดือนหรือโกนผมไฟแล้วจึงจะตั้งชื่อจริงที่ไพเราะเหมาะสม ดังใจถือว่าเป็นสิริมงคลต่อไป แต่บางคนก็ยังใช้ชื่อเล่น หมู หมา กา ไก่ ดำแดง เขียว นั้นต่อมาจึงเรียกเด็กที่เกิดใหม่เป็นสัตว์ชื่อสัตว์น่ารักที่เป็นเพื่อนที่แสนดี ใกล้ตัวที่สุด ในการเฝ้าบ้านกันขโมย ออกท้องไร่ ท้องนา ป่าเขา ก็คือคำว่า “หมา” จึงใช้คำว่า “หมา” เรียกชื่อเด็กที่เกิดใหม่เหมือนดังเป็นลูกหมาที่น่ารัก แต่พูดว่าน่ารักไม่ได้เดี๋ยวจึงเอาไป จึงใช้คำ “หมา” แทนคำว่า “น่าเอ็นดู” พอเรียกเข้านาน ๆ หรือมาก ๆ เข้าก็กลายเป็นเรียกเด็กเกิดใหม่ว่า “หมา” กันทั่วเมืองสุพรรณ เมื่อโตแล้วหากเจอเด็กที่ไม่รู้จักชื่อก็กะหมาเรียกว่า “ไอ้หมา” “อีหมา” กลายเป็นสรพนามแทนการเรียกชื่อบุคคลว่า “ไอ้หมา” “อีหมา” ต่อกันมาจนเป็นภาษาที่ใช้ เรียกชื่อ เฉพาะของคนสุพรรณเท่านั้นเหมือนกับคนอีสานที่เรียกเด็กว่า “บักห่าน” หรือ “อีหล้า” (ถนัด ยนต์ทอง, 2018.) จะเห็นว่าการใช้คำว่า “หมา” หรือ “ไอ้หมา” ตามที่กล่าวมาข้างต้นจึงไม่ใช่เรื่องของการใช้คำว่า “หมา” หรือ “ไอ้หมา” เป็นไปในทางที่ไม่สุภาพหรือหยาบคายแต่อย่างใด

คำบางคำเช่นคำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย” “อีตอก” มีคนบางกลุ่มมีทัศนคติว่าเป็นภาษาสามัญที่จะแสดงถึงความจริงใจต่อกัน แสดงถึงความเป็นพรรคพวกหรือเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันโดยอาจใช้ว่า “มึงไอ้ควาย.(ชื่อของผู้ที่เรียก)” หรือ “มึงไอ้เหี้ย.(ชื่อของผู้ที่เรียก)” หรือ “ไอ้สัตว์ (ชื่อของผู้ที่เรียก)” คำพูดดังกล่าวบางคนหรือคนบางกลุ่มก็มีทัศนคติว่าเป็นการพูดที่เสมือนคำอุทานซึ่งก็คือเสียงหรือคำที่เปล่งออกมาเวลาตกใจ ดีใจ หรือเสียใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1424) เป็นส่วนที่เสริมคำเข้ามาเพื่อแสดงอารมณ์อันทำให้แสดงถึงความเป็นพรรคพวกหรือเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน

3. วจิริยาในสมบัติของผู้ดี

เมื่อเปิดหนังสือสมบัติของผู้ดีซึ่งเขียนหลักเกณฑ์ที่กล่าวถึงลักษณะหรือคุณสมบัติประจำตัวของผู้ที่เป็นผู้ดีในภาค 1 เรื่องของการรักษาความเรียบร้อย ในด้านของวจิริยาข้อที่ 5 ที่เขียนไว้ว่า “ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำอันหยาบคาย” จะเห็นได้ว่าในเรื่องของการรักษาความเรียบร้อยในทางวาจา เมื่อใดที่การกระทำกระทำโดยไม่ได้รักษาความเรียบร้อยที่มาจากใจซึ่งหมายถึงจิตใจที่คิดดี (มโนจริยา) คือกระทำโดยปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน หรือกระทำโดยมีบันดาลโทสะเช่นคำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้ควาย” “อีตอก” ฯลฯ ซึ่งในหลายคนที่คิดว่าคำเหล่านี้เป็นภาษาในแบบสามัญที่จะสามารถสื่อความหมาย และรวมถึงคุณค่าอย่างครบถ้วนที่แสดงถึงความจริงใจต่อกัน หรือแสดงถึงความเป็นพรรคพวกและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันของผู้ที่ร่วมอยู่ในการสนทนาในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน แต่คำดังกล่าวก็เป็นคำที่มีนัยยะของความไม่สุภาพหรือความหยาบคายอยู่เช่นคำว่า “ไอ้เหี้ย” ที่มีการใช้คำอยู่หลายนัยยะ เช่น 1.นัยยะตามพจนานุกรมหมายถึงสัตว์เลื้อยคลานชนิดหนึ่ง มีชื่อเพราะ ๆ ว่าตัวเงินตัวทอง หรือที่กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเคยเสนอให้เปลี่ยนเป็น “วรนัส” หรือ “วรนุช” อยู่ช่วงหนึ่งแต่ก็เลิกไป นัยยะที่ 2 เป็นคำด่าเพราะเชื่อกันว่าเหี้ยเป็นสัตว์อัปมงคล คำว่าเหี้ยจึงใช้ด่าทอแสดงความไม่พอใจอย่าง

มาก มักสื่อถึงพฤติกรรมที่เลว ต่ำ เช่น ไอ้เหี้ย อีเหี้ย หรือคนอะไรเหี้ยจั่ง คนส่วนใหญ่จะรู้จักคำว่าเหี้ยในความหมายนี้ นัยยะที่ 3 เป็นคำเรียกใช้แสดงความสนิทสนมระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง เช่น ไอ้เหี้ย ไปไหนมาวะ หรืออาจใช้เป็นสรรพนามบุรุษที่ 3 เมื่อกล่าวถึงผู้อื่นใช้ได้ทั้งเพื่อแสดงความเป็นกันเอง เช่น ไอ้เหี้ยวิทย (นามสมมุติ) ไม่มาหรือและเพื่อแสดงความไม่พอใจ เช่น ไอ้เหี้ยนั่นทำไมไม่มาละ นัยยะที่ 4 เป็นคำนามใช้แสดงความหมายเชิงปฏิเสธ เช่น มึงเอาเหี้ยอะไรคิด แปลว่า ไม่คิด หรือ จะเอาเหี้ยอะไรไปส่ง แปลว่า ไม่มึงานส่ง และนัยยะที่ 5 เป็นคำกริยาหมายถึงกระทำการสิ่งที่ไม่ดี แต่ไม่ได้รับบุเฉพาะเจาะจงว่าเป็นการกระทำอะไรเช่น อยู่มาเหี้ยแถวนี้ ระวังเถอะเดี๋ยวจะเหี้ยให้ดู เป็นต้น (ชนกพรพัวพัฒนกุล, 2561)

คำว่า “ไอ้ควาย” ซึ่งส่วนมากผู้ที่พูดมีนัยยะที่จะต่อว่าผู้ที่ฟังหรือผู้ที่ถูกเรียกด้วยคำ ๆ นี้ว่าเป็น คนโง่, คนเซ่อ, ในอดีตที่ผ่านมา สังคมไทยเห็นว่าผู้หญิงเป็นควาย ส่วนผู้ชายเป็นคน แต่เมื่อความเจริญก้าวหน้าทางวัฒนธรรมเข้ามา สภาพที่ผู้หญิงเป็นควาย ผู้ชายเป็นคนก็ผ่านพ้นไปซึ่งคนไทยใช้คำว่า “ไอ้ควาย” ไว้เปรียบเทียบกับคนที่ไม่ฉลาด เป็นคนโง่เหมือนดังกับควาย และส่วนคำว่า “อีดอก” ถือเป็นถ้อยคำหยาบคาย ที่สามัญชนฟังแล้วเข้าใจได้ชัดเจนอยู่ในตัวเองว่าผู้ถูกด่าเป็นคนไม่ดี ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่ 2102/2521 มีความผิดฐานดูหมิ่นซึ่งหน้า ตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 393 (คมชกlickออนไลน์, 2560.)

จากที่กล่าวมาการใช้คำว่า “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย” “อีดอก” ถึงแม้ว่าจะมีกลุ่มคนบางกลุ่มที่จะพยายามที่จะทำให้คำเหล่านี้เป็นภาษาอุดมคติเพราะมีทฤษฎะว่าคำเหล่านี้สามารถสื่อความหมาย และมีคุณค่าอย่างครบถ้วนที่แสดงถึงความจริงใจต่อกัน หรือแสดงถึงความเป็นพรรคพวกหรือแสดงถึงความเป็นกลุ่มก้อนเดียวกัน แต่ในที่สุดแล้วคำเหล่านี้แสดงถึงความเป็นพรรคพวกหรือเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันก็จะทำให้เกิดการตอบโต้ทางกายหรือทางวาจาอยู่ดี ถ้าผู้ที่พูดหรือผู้ที่ได้ฟังคำเหล่านี้กระทำการกระทำโดยไม่ได้รักษาความเรียบร้อยที่มาจากใจซึ่งหมายถึงจิตใจที่คิดดี (มโนจริยา) คือกระทำโดยปล่อยใจให้ฟุ้งซ่าน หรือกระทำโดยมีบันดาลโทสะเป็นผู้ที่กำลังอยู่ในอารมณ์โกรธ ทั้งนี้ก็เพราะคำเหล่านี้มีนัยยะแฝงที่เป็นคำด่า เป็นคำหยาบคายอยู่ในคำ ตามที่ได้กล่าวมา แต่จะไม่พบการตอบโต้ทางวาจาที่เกิดใจฟุ้งซ่านหรือมีบันดาลโทสะของคนในสังคมด้วยการใช้คำว่า “ไอ้หมา” ทั้งนี้ก็เพราะคำว่า “ไอ้หมา” ไม่ได้เป็นคำที่มีนัยยะแฝงที่เป็นคำด่า คำหยาบคายแฝงอยู่ในคำส่อหรือแสดงให้เห็นถึงการลดคุณค่าหรือการด้อยค่าศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ของผู้ที่ถูกเรียกหรือผู้ที่ฟังให้ต่ำลงเหมือนกับคำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้ควาย” “อีดอก” ซึ่งถือว่าเป็นคำด่าผู้ที่ใช้คำเหล่านี้อาจมีความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 393 ฐานดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้า (คมชกlickออนไลน์, 2560) บัญญัติว่าผู้ใดดูหมิ่นผู้อื่นซึ่งหน้าหรือด้วยการโฆษณาต้องระวางโทษจำคุก ไม่เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2565)

ตามความเป็นจริงปัจจุบันนี้จะพบได้ว่าเมื่อเดินไปในสถานที่ต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นในมหาวิทยาลัย ห้างสรรพสินค้า บนถนนหนทาง ฯลฯ จะได้ยินวัยรุ่นบางส่วนหรือคนบางคนใช้คำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย” “อีดอก” พูดกันจนเป็นคำที่ติดปาก หรือกลายเป็นเหมือนคำอุทาน ซึ่งคือคำที่ใช้แสดงอารมณ์หรือความรู้สึกของผู้พูดให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. 2546) ซึ่งถ้าตามแนวความคิดของวิทเกินชทายน์

(Ludwig Wittgenstein) ในเรื่องทฤษฎีเกมภาษา (language game) เป็นเรื่องของภาษาสามัญอันเป็นภาษาที่วัยรุ่นส่วนมากหรือคนบางคนใช้ในการสนทนากันจนเกิดความเคยชินเพราะคนที่พูดหลายคนคิดว่าคำดังกล่าวสามารถที่จะสื่อถึงความจริงใจต่อกันและกันระหว่างคู่สนทนา และคิดว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่จะสามารถสื่อความหมายและรวมถึงคุณค่าอย่างครบถ้วนที่แสดงถึงความจริงใจต่อกัน แสดงถึงความเป็นพรรคพวกและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันของผู้ที่ร่วมอยู่ในการสนทนาในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน แต่ถึงอย่างไรก็ตามก็ยังมีคนบางกลุ่มที่ยังคงคิดว่าคำต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นคำที่หยาบคายและในการสื่อสารกันก็ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้คำดังกล่าวเข้ามาในการเริ่มต้นสนทนาก็สามารถที่จะแสดงถึงความจริงใจและแสดงถึงความเป็นพรรคพวกและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันได้โดยอาศัยคาดเดาจากกิริยาท่าทาง แววตา และเหตุผลในขณะที่สนทนากัน

การที่ผู้คนกลุ่มที่ใช้ถ้อยคำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย” “อีดอก” เป็นภาษาสามัญที่มีพรตชนะว่าจะแสดงถึงความจริงใจต่อกัน แสดงถึงความเป็นพรรคพวกหรือเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันโดยอาจใช้ว่า “มึงไอ้ควาย.(ชื่อของผู้ที่เรียก)” หรือ “มึงไอ้เหี้ย.(ชื่อของผู้ที่เรียก)” หรือ “ไอ้สัตว์.(ชื่อของผู้ที่เรียก)” ถ้าจะวิเคราะห์ตามหลักในหนังสือสมบัติผู้ดีคือ ถ้าผู้พูดไม่ปล่อยใจให้ฟังชานกำเรบหรือในขณะที่พูดไม่ให้เกิดบันดาลโทษะคำพูดดังกล่าวก็อาจเป็นการพูดที่เหมือนคำอุทานซึ่งก็คือเสียงหรือคำที่เปล่งออกมาเวลาตกใจ ดีใจ หรือเสียใจ (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556: 1424) เป็นส่วนที่เสริมคำเข้ามาเพื่อแสดงอารมณ์ ซึ่งคนในหลายกลุ่มในปัจจุบันนิยมพูดกัน แต่ถ้าคำพูดดังกล่าวในขณะที่พูดผู้พูดปล่อยใจให้ฟังชานกำเรบหยิ่งโยโส หรือมีบันดาลโทษะ ก็อาจก่อให้เกิดการกระทำที่เป็นการตอบโต้ทั้งในทางวาจา หรือทางกายและในที่สุดก็อาจก่อให้เกิดความรุนแรง ซึ่งเป็นไปในทางตรงกันข้ามกับที่หนังสือสมบัติของผู้ดีที่กล่าวไว้ในภาค 1 ว่าด้วยเรื่องของวจีสุจริตข้อที่ 5 ที่เขียนไว้ว่า “ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำอันหยาบคาย”

แต่คำว่า “หมา” จะเป็นคำไม่สุภาพหรือเป็นคำที่หยาบคายก็ต่อเมื่อผู้พูดใส่คำว่า “ชาติ” ลงไปให้กลายเป็นคำว่า “ไอ้ชาติหมา” ซึ่งคำนี้เป็นคำด่าที่ “ไอ้ชาติหมา” มาจากภาษาฮกเกี้ยนว่า 狗種 (káu chéng, “ลูกสุนัข, ชาติหมา (คำด่า) (วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี, 2546) ซึ่งในภาษาอังกฤษใช้คำว่า wicked, person, bad person, bastard, brat, ที่หมายถึงคนเลว, คนชั่ว, คนทราม หรือใช้คำว่า base, vile, evil หมายถึง เลว, เลวทราม, ชั่ว, ตัวอย่างเช่น: มันนิสัยชาติหมาจริง ๆ ไม่เคยพบ (longdo dict, 2003) เพราะคำว่า “ไอ้ชาติหมา” หรือคำว่า “ชาติหมา” ตามที่กล่าวมามีนัยยะของการแฝงของคำที่ไม่สุภาพ หรือเป็นคำด่าที่เป็นการลดทอนหรือด้วยคุณค่าศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของผู้ฟังหรือผู้ที่ถูกกล่าวถึงด้วยคำว่า “ไอ้ชาติหมา” หรือคำว่า “ชาติหมา” อีกด้วย และถ้าผู้ฟังหรือผู้ที่ถูกกล่าวเป็นผู้ที่ปล่อยใจให้ฟังชานกำเรบหยิ่งโยโส หรือมีบันดาลโทษะอยู่ ก็อาจก่อให้เกิดการตอบโต้ทั้งในทางวาจา หรือทางกายและในที่สุดก็อาจก่อให้เกิดความรุนแรงเกิดขึ้นได้

ส่วนการใช้คำว่า “ผม” “คุณ” “เธอ” และ “ฉัน” “เขา” ในความคิดของคนไทยส่วนมากมีพรตชนะว่าเป็นภาษาอุคตมคดิอันเป็นภาษาที่ไม่สามารถที่จะสื่อได้ถึงถึงความจริงใจ หรือไม่สามารถแสดงความเป็นจริงในรายละเอียดถึงขั้นประสบการณ์เฉพาะตัวของผู้ที่ต้องการจะสื่อ หรือไม่แสดงให้เห็นถึงความเป็นพรรคพวกและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันของผู้ที่สื่อสาร และคนเหล่านี้มีความเห็นว่าไม่สามารถที่จะที่ใช้สื่อสารกันในแบบเป็น

ธรรมชาติหรือแบบปกติที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นภาษาที่สื่อได้เพียงแต่ความเข้าใจ เป็นภาษาที่เป็นทางการ และกลายเป็นภาษาของภาพของความเป็นจริง (Picture of Reality) ที่ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์หรืออยู่ ณ สถานที่นั้น เท่านั้นที่จะเห็นตรงกันว่าควรใช้ เพื่อไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้งอันเนื่องมาจากกระทำโดยมีบันดาลโทสะหรือที่จะทำให้อีกฝ่ายหนึ่งที่เกิดใจฟุ้งซ่านอยู่ในขณะนั้น จึงทำให้คำว่า “ผม” “คุณ” “เธอ” และ “ฉัน” “เขา” จึงเป็น ภาษาที่สื่อเพียงความรู้ที่ต้องการความชัดเจนตายตัวตามรูปแบบตรรกะ กลายเป็นภาษาที่เป็นทางการ เพราะคำว่า “ผม” “คุณ” “เธอ” และ “ฉัน” “เขา” เป็นคำที่ตรงกับภาษาอื่น ๆ เช่น “I” “You” “He” “She” เป็นต้น อันเป็นภาษาอุดมคติให้ความหมายที่ครบถ้วนที่แสดงสถานะของความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกันไม่ต้องมีการตีความว่าการพูดภาษาสามัญ มีความหมายว่าผู้ฟังมีสถานะความเป็นมนุษย์ที่เท่าเทียมกับผู้พูด ไม่เหมือนกับคำว่า “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย” “ไอ้ดอก” ที่เป็นภาษาสามัญที่ในบางครั้งผู้ฟังฟังแล้วอาจจะต้องตีความว่าคำเหล่านี้เป็นคำที่ผู้พูดต้องการสื่อความหมายของการเป็นพรรคพวก หรือเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันหรือเป็น “คำด่า” ที่ผู้พูดต้องการที่จะลดสถานะของผู้ฟังให้มีสถานะหรือศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์เหลือแค่เพียงแค่ สัตว์ หรือพืชตามความหมายของคำที่พูดออกมา

ในส่วน of คำว่า “กู” “มึง” ในธรรมชาติของคนส่วนหนึ่งก็ถูกมองว่าเป็นคำที่ไม่สุภาพ แต่ในธรรมชาติของผู้วิจัยคำว่า “กู” “มึง” เป็นคำไทยแท้ที่มีมาตั้งแต่โบราณดังที่เราพบได้ในศิลาจารึกของพ่อขุนรามคำแหงและมีธรรมชาติว่าคำทั้งสองเป็นภาษาสามัญที่เป็นคำที่จะสามารถสื่อความหมายและรวมถึงคุณค่าอย่างครบถ้วนที่แสดงถึงความจริงใจต่อกัน แสดงถึงความเป็นพรรคพวกและเป็นกลุ่มก้อนเดียวกันของผู้ที่ร่วมอยู่ในการสนทนาในการดำรงชีวิตในแต่ละวัน ซึ่งเราสามารถใช้ได้กับคนที่สนิทสนมเช่นเพื่อนที่รู้จักกันมานานจนเป็นเพื่อนเที่ยวหรือเพื่อนกิน เป็นต้นไปจนถึงเพื่อนแท้ (ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับเพื่อนได้จากหนังสือฟอสตอนลูกของ ๗๗๗ ทวี บุญเกตุ เรื่องการคบเพื่อน) แต่ไม่ควรใช้คำว่า “กู” หรือ “มึง” กับผู้ที่เป็นเพื่อนในแบบที่เพิ่งได้พบเจอหรือรู้จักกัน หรือแม้กระทั่งในวงสนทนาที่เราไม่ได้สนิทสนมกับคนที่ร่วมในวงสนทนาทุกคนเพราะเราไม่อาจทราบ ว่าคนที่เราเพิ่งได้พบเจอ หรือในวงสนทนาที่เราเข้าไปสนทนาด้วยเหล่านั้นจะมีทัศนคติที่แตกต่างกันอย่างไรในเรื่องของการใช้ภาษาจึงควรใช้คำว่า “ผม” “คุณ” “เธอ” และ “ฉัน” ไปในการสนทนาจนกว่าจะรู้นิสัยหรือทัศนคติของผู้คนเหล่านั้นเป็นอย่างดี

4. สรุป

การใช้วจิรียาตามหลักที่ปรากฏในหนังสือสมบัติของผู้ดีภาค 1 ว่าด้วยเรื่องของการรักษาความเรียบร้อยในทางวจิรียาข้อที่ 5 ที่เขียนไว้ว่า “ย่อมไม่ใช้ถ้อยคำอันหยาบคาย” จะต้องพิจารณาในเรื่องของมนโจริยาหรือเรื่องของใจเข้ามาประกอบด้วย เพราะในที่สุดแล้วการแสดงออกทางกายหรือวาจาก็เป็นการแสดงออกโดยมีใจเป็นพื้นฐานตามคำที่คนไทยใช้พูดกันที่ว่า “จิตเป็นนาย กายเป็นบ่าว” ที่กล่าวเช่นนั้นเพราะการกระทำทางกายหรือการพูดของคนจะสะท้อนถึงความคิดที่อยู่ในจิตใจของผู้ที่ประพฤดิหรือเปล่าวาจาออกมาซึ่งในเรื่องนี้หนังสือสมบัติของผู้ที่เป็นผู้ดีจึงไม่ควรใช้ถ้อยคำที่หยาบคาย เพราะเมื่อในใจมีโทสะ หรือมีความฟุ้งซ่านหรือไม่พอใจผู้ที่สนทนาด้วย อย่างน้อยการที่ไม่ใช้คำที่ไม่สุภาพ หรือไม่ใช้คำที่หยาบคาย เช่น “ไอ้เหี้ย” “ไอ้สัตว์” “ไอ้ควาย”

“อีตอก” หรือ “ไอ้ชาติหมา” ซึ่งในเวลาปกติที่ไม่มีโทสะจริตหรือจิตที่ฟุ้งซ่านคำเหล่านี้ถ้าเป็นการพูดกับเพื่อนที่สนิทกัน ก็อาจเป็นเหมือนคำพูดที่เป็นคำติดปาก หรือเป็นคำอุทาน แต่เมื่อผู้ที่พูดหรือเมื่อผู้ที่ฟังเกิดมีโทสะ หรือมีความฟุ้งซ่านไม่พอใจ แม้กระทั่งกับเพื่อนที่สนิทกันคำดังกล่าวจะกลายเป็นคำด่า และเกิดความวุ่นวายด้วยการทะเลาะกันทั้งทางวาจา และบางครั้งก็อาจเกิดการทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายกันจนทำให้เกิดเป็นปัญหาในสังคมเกิดขึ้นเหมือนอย่างที่เราพบเห็นกันอยู่ในสังคมทุกวันนี้

5. เอกสารอ้างอิง

กิริติ บุญเจือ. (2546). *ชุดปรัชญาและศาสนาเซนจ้อห์น เล่มหก ปรัชญาอรรถปริวรรตของมนุษยชาติ (ช่วงพหุนิยม)*. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเซนจ้อห์น.

คมชกัลกออนไลน์. (2560). *เจาะประเด็นร้อน เปิด 16 คำด่ารุนแรง...ต้องห้าม!!!*. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. จาก <https://www.komchadluek.net/scoop/287099>.

ชนกพร พัวพัฒนกุล. (2561). *เรื่องเหี้ย ๆ ปรากฏการณ์ทางภาษาของคำว่า “เหี้ย” คำด่ายอดนิยมตลอดการของคนไทย*. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. จาก <https://readthecloud.co/scoop-12meaning sofhia/>.

ถนัด ยันต์ทอง. (2018). *ทำไมคนสุพรรณ จึงเรียกว่า ไอ้หมา อีหมา พ่อก็หมาแม่ก็หมา*. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. จาก <http://www.teeyaipakin.com/2018/05/25/ทำไมคนสุพรรณ-จึงเรียกว่า/>.

ทวี บุญยเกตุ. (2541). *พ่อสอนลูก*. กรุงเทพฯ: องค์การครูสภาลาดพร้าว.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพฯ: ราชบัณฑิตยสถาน.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2546). *สุนัข*. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/สุนัข>.

_____. (2546). *ชาติหมา*. สืบค้นเมื่อ 22 กันยายน 2565. จาก <https://th.wiktionary.org/wiki/เก้าเงิง>.

วิกิพีเดีย สารานุกรมเสรี. (2546). *คำอุทาน*. สืบค้นเมื่อ 15 ตุลาคม 2565. จาก <https://th.wikipedia.org/wiki/คำอุทาน>.

วิทย์ วิศทเวศย์. (2564). *ปรัชญาทั่วไป*. กรุงเทพฯ: โครงการเผยแพร่ผลงานวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2565). *ประมวลกฎหมายอาญา*. สืบค้นเมื่อ 16 ตุลาคม 2565. จาก <https://www.krisdika.go.th/librarian/get?sysid=443287&ext=pdf>.

Longdo dict. (2003.) *ควาย*. สืบค้นเมื่อ 11 ตุลาคม 2565. จาก <https://dict.longdo.com/search/ควาย>.